

**ДИТЯЧІ ТА МОЛОДІЖНІ ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ,
ЇХ РОЛЬ НЕФОРМАЛЬНІЙ ОСВІТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ**
В.М. Барладим

*Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України
04060, м. Київ, вул. М. Берлінського, 9, barladim_valya@ukr.net*

***Анотація.** Надається аналіз поняття неформальної освіти, її ознак та форму визначення результатів неформальної освітньої діяльності, роль неформальної освіти в організації вільно часу дітей та молоді. Визначається роль дитячих та молодіжних організацій в неформальній освіті учнівської молоді.*

***Abstract.** Is is analyzed of the concept of non-formal education, its characteristics and shape determination results non-formal educational activities, the role of non-formal education in the organization of free time children and youth. Determined the role of children and youth organizations in the non-formal education of youth.*

Вступ. Система освіти України має певну структуру. Одним з її структурних компонентів виступає неформальна освіта, яка є втіленням принципу освіти впродовж життя. І оскільки безперервне навчання не тільки процес, а й звичка, то таку звичку потрібно сформувати. Тому так важливо залучати до отримання неформальної освіти учнівську молоддь.

Неформальна освіта дітей та молоді передбачає створення соціального середовища, яке б задовольняло індивідуальні запити та потреби, розвивало здібності, сприяло соціалізації та самореалізації особистості. Підтримка і розвиток різних напрямків неформальної освіти відповідає рекомендаціям Асамблеї Ради Європи (2000 року) «Про неформальну освіту» в яких стверджується, що неформальна освіта – є частиною неперервного навчання для адаптації у постійно змінюваному інформаційному середовищі [5]. В Україні неформальна освіта регулюється Законом України «Про позашкільну освіту» [3], Законом України «Про освіту» [2] та Законом України “Про молодіжні та дитячі громадські організації” [1].

Особливості та характер проведення вільного часу певним чином впливають на якість життя людини. Так, Сурякова М. [6] зазначає, що в залежності від достовірності розуміння вільного часу, вибору змісту вільного часу, вміння його організувати та контролювати залежить конкурентоздатність особистості. Пішун С. [4] наголошує на тому, що культура проведення вільного часу студента включає гармонійне співвідношення рекреаційних і розвиваючих занять, що вимагає від людини свідомого ставлення до вільного часу, вміння його планувати, мотивувати вибір того чи іншого заняття. Слід

вказати, що неформальна навчальна діяльність дітей та молоді реалізується із урахуванням трьох аспектів: пізнавального, виховного і розважального. Крім того, неформальна освіта дітей та молоді передбачає урахування таких принципів, що є методологічними: принцип всебічного та гармонійного розвитку особистості і суспільства в цілому; принцип добровільності, вільного вибору діяльності; принцип економії часу.

Терьохіна Н., аналізуючи різноманітні документи Ради Європи, що регламентують неформальну освіту, виділяє такі її ознаки:

- добровільне навчання;
- доступна кожному;
- набувається в різних місцях;
- процес навчання пов'язаний з педагогічними цілями;
- надає перевагу компетентностям, як придбаним завдяки активній участі в діяльності, повсякденному житті;
- доповнює інші складові частини навчання протягом життя;
- спирається на досвід і дію;
- задовольняє потреби учасників.

Також, автор зазначає, що неформальна освіта – це будь-яке навчання, спрямоване на точну, але при цьому вільно обрану ціль та враховує соціальний контекст. Крім того, посиляючись на інших дослідників, виділяє дві форми визначення результатів: сертифікацію – відповідає потребам формальної освіти; і валідацію – визнає всю палітру компетентностей і знань незалежно від часу та місця набуття (відповідає потребам неформальної освіти) [7].

Громадські організації (в тому числі й дитячі та молодіжні) повністю відповідають вище зазначеним вимогам та ознакам неформальної освітньої діяльності, діють на підставі Закону України [1] та свого Статуту, реалізують суспільно корисні заходи, задовольняють потреби своїх членів, діють на принципах добровільності.

Висновки. Отже, дитячі та молодіжні громадські організації можуть надавати неформальні освітні послуги учнівській молоді. Тому, педагогам варто налагоджувати співпрацю з громадськими організаціями для надання можливості учням урізноманітнити своє дозвілля; використати вільний час для надбання нових знань, реалізації творчих задумів тощо.

Використані літературні джерела

1. Закон України Про молодіжні та дитячі громадські організації (чинний, поточна редакція від 26.10.2014) [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/281-14>
2. Закон України Про освіту (чинний, поточна редакція від 04.08.2015) [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
3. Закон України Про позашкільну освіту (чинний, поточна редакція від 04.08.2015) [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>

4. Пішун С.Г. Вільний час та його використання як інтегративний чинник розвитку особистості студента [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://innovations.kmpu.edu.ua>

5. Рада Європи. Парламентська асамблея. Рекомендація 1437 (2000) “Про неформальну освіту”// [Електронне ресурс] Режим доступу: <http://www.coe.kiev.ua/docs/pase.htm>

6. Сурякова М.В. Самоорганізація вільного часу конкурентноздатної особистості [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.metaljournal.com.ua>

7. Терьохіна Н. Неформальна освіта як важлива складова системи освіти дорослих / Терьохіна Н. // Порівняльно-педагогічні студії: науково-педагогічний журнал № 2 – 3 (20 – 21), 2014. – С. 109-114